

**ПРЕДЛОГ
НА
ЗАКОН ЗА ЗАШТИТА НА КОНКУРЕНЦИЈАТА**

ДЕЛ ПРВИ

ОПШТИ ОДРЕДБИ

Предмет на законот

Член 1

Со овој закон се уредуваат забранетите облици на спречување, ограничување или нарушување на конкуренцијата, мерките и постапките во врска со ограничувањата на конкуренцијата.

Цел на законот

Член 2

Цел на овој закон е обезбедување слободна конкуренција на домашниот пазар заради поттикнување на економска ефикасност и благосостојба на потрошувачите.

Примена на законот

Член 3

(1) Овој закон се применува на облиците на спречување, ограничување или нарушување на конкуренцијата (во понатамошниот текст: нарушување на конкуренцијата) што произведуваат дејство на територијата на Република Македонија, дури и кога тие произлегуваат од акти и дејствија сторени или преземени надвор од територијата на Република Македонија.

(2) Овој закон се применува на:

-претпријатија, здруженија на претпријатија, поврзани претпријатија, државна управа и

-јавни претпријатија, претпријатија на кои им е доверено извршување на услуги од општ економски интерес, кои по својата природа претставуваат монополи кои прибираат приходи или имаат посебни и ексклузивни права или концесии, освен во случаите кога примената на одредбите од овој закон би го спречило извршувањето на надлежностите утврдени со закон или за кои што тие субјекти се основани.

(3) Во оцена на облиците на нарушување на конкуренцијата кои можат да имаат влијание на трговијата меѓу Република Македонија и Европските заедници, согласно со членот 69 од Спогодбата за стабилизација и асоцијација меѓу Република Македонија и Европските заедници и нејзините земји членки, на соодветен начин се применуваат критериумите кои произлегуваат од правилната примена на правилата за конкуренција во Европската Унија.

Правни односи на кои законот не се применува

Член 4

Овој закон не се применува на односите кои се уредени со колективните договори склучени меѓу работодавците и синдикатите, ако тие не се дискриминаторни кон другите субјекти.

Дефиниции

Член 5

Одделни поими употребени во овој закон го имаат следното значење:

- "претпријатие" е секој вид на деловен потфат без оглед на тоа како е организиран и од кого е воден (трговско друштво, трговец поединец, заедница, здружение на претпријатија и др.), слободните професии (адвокати, лекари, архитекти, сметководители, нотари и др.), јавните претпријатија основани заради вршење на дејности од јавен интерес како и секое друго правно или физичко лице, установа и друго правно и физичко лице кое има јавни овластувања или орган на државна управа што е ангажиран во водењето на некоја економска активност, без оглед на тоа дали се сметаат за трговци или не;

- "здружение на претпријатија" е здружение на две или повеќе претпријатија кое директно не врши економска активност, но има или може да има влијание на однесувањето на претпријатијата на пазарот, без оглед на формата на здружување;

- "поврзани претпријатија" се владеачките односно зависните претпријатија согласно со закон;

- "државна управа" се Владата на Република Македонија, министерствата, органи во состав на министерствата, самостојни органи на државната управа, управни организации, единиците на локална самоуправа и Градот Скопје.

- "економска активност" е промет на стоки и/или услуги на пазарот без оглед на тоа дали целта на таквиот промет е остварување на добивка или не;

- "пазар" е место каде што продавачите и купувачите остваруваат понуда и побарувачка на стоки и услуги;

- "релевантен пазар" е релевантен пазар на стоки и релевантен географски пазар;

- "релевантен пазар на стоки" е пазар на сите стоки и/или услуги што се сметаат за меѓусебно разменливи или заменливи за потрошувачот, според карактеристиките на стоките, нивните цени и нивната наменска употреба;

- "релевантен географски пазар" е пазар на подрачје во кое засегнатите претпријатија се вклучени во понудата и побарувачката на стоки и/или услуги, во кое условите за конкуренција се доволно хомогени и можат да се разграничат од соседните подрачја, според условите за конкуренција кои се значително различни во тие подрачја;

- "договори и одлуки" се правни дела со кои се уредуваат прашања што се однесуваат на условите на работењето, а чија што цел или последица е нарушување на конкуренцијата. Ова се однесува и на поединечните одредби на договорите и одлуките, кои можат да бидат изрични или премолчни;

- "картели" се договори и одлуки и/или усогласено однесување помеѓу две или повеќе претпријатија чија цел е координирање на нивното однесување како конкуренти на пазарот и/или влијаење на релевантните параметри на конкуренцијата, особено преку фиксирање на куповни или продажни цени или други услови на тргување, ограничување на производство или воспоставување продажни квоти, поделба на пазари, договарање при учество на тендери, ограничување на увоз или извоз и/или анти-конкурентско однесување насочено спрема други претпријатија-конкуренти на учесниците во картелот;

- "усогласено однесување" е координирање на однесувањето помеѓу две или повеќе претпријатија како резултат на што, и без склучување на договор, доаѓа до намерно заменување на состојбата на непречена конкуренција на релевантниот пазар со состојба на практична соработка помеѓу претпријатијата. До усогласено однесување може да дојде како резултат на директни или индиректни контакти помеѓу претпријатијата чија што цел или последица е да се влијае на однесувањето на релевантниот пазар или да им се најави идното пазарно однесување на конкурентите;

- "хоризонтален договор" е договор меѓу претпријатија, одлуки на здруженија на претпријатија или усогласено однесување меѓу овие лица кои дејствуваат на исто ниво на производство, односно дистрибуција на пазарот;

- "вертикален договор" е договор меѓу претпријатија, одлуки на здруженија на претпријатија или усогласено однесување меѓу овие лица кои дејствуваат на различни нивоа на производство, односно дистрибуција на пазарот

- "овластени лица" се вработени во стручната служба на Комисијата за заштита на конкуренцијата кои поседуваат службена легитимација

- "лица кои по потреба ги придружуваат овластените лица" се претставници од органот на државната управа надлежен за работите на јавниот ред и мир, компјутерски експерти, како и други лица чие присуство е неопходно при прибавувањето на докази на лице место.

Надлежен орган

Член 6

Надзор над спроведувањето на Законот за заштита на конкуренцијата врши Комисијата за заштита на конкуренцијата.

ДЕЛ ВТОРИ

НАРУШУВАЊА НА КОНКУРЕНЦИЈАТА

Глава прва

ДОГОВОРИ, ОДЛУКИ И УСОГЛАСЕНО ОДНЕСУВАЊЕ

Забранети договори, одлуки и усогласено однесување

Член 7

(1) Забранети се сите договори склучени меѓу претпријатија, одлуките на здруженијата на претпријатија и усогласеното однесување чија цел или последица е нарушување на конкуренцијата, а особено оние кои:

1) директно или индиректно ги фиксираат куповните или продажните цени или некои други услови за тргување;

2) го ограничуваат или го контролираат производството, пазарот, техничкиот развој или инвестициите;

3) го делат пазарот или изворите на снабдување;

4) применуваат различни услови за исти или слични правни работи со други трговски партнери, со што ги ставаат во понеповолна конкурентска позиција или

5) го условуваат склучувањето на договорите со прифаќање од другите договорни страни дополнителни обврски, што по својата природа или согласно со трговските обичаи не се во врска со предметот на договорот.

(2) Договорите и одлуките или поединечните одредби од истите, кои се забранети согласно со ставот (1) од овој член, се ништовни.

(3) Одредбите од ставот (1) од овој член нема да се применуваат на договори, одлуки на здруженија на претпријатија и усогласено однесување што придонесуваат за унапредување на производството или дистрибуцијата на стоките или услугите или промовирање на техничкиот или економскиот развој, под услов од тоа да имаат сразмерна корист и потрошувачите, а кои што:

1) не им наметнуваат на засегнатите претпријатијата ограничувања кои што не се неопходни за постигнувањето на тие цели и

2) не им овозможуваат на тие претпријатија елиминирање на конкуренцијата во значителен обем за стоките или услугите кои се во прашање.

(4) По исклучок и кога е тоа потребно заради заштита на јавниот интерес при примена на член 7 од овој закон, Комисијата за заштита на конкуренцијата може по службена

должност, со решение да утврди дека овој член не се применува врз определен договор, одлука на здружение или усогласено однесување, бидејќи не се исполнети условите од член 7 став (1) или се исполнети условите од член 7 став (3) од овој закон.

Договори од мало значење

Член 8

(1) Одредбите од членот 7 став (1) од овој закон не се применуваат на договорите од мало значење.

(2) За договор од мало значење се смета договор во кој заедничкиот пазарен удел на учесниците во договорот и претпријатијата под нивна контрола на пазарот, не го надминува прагот од 10% доколку договорот е хоризонтален или прагот од 15% доколку договорот е вертикален. Во случај кога не може да се утврди дали договорот е хоризонтален или вертикален, ќе се применува прагот од 10%.

(3) Одредбите од ставот (1) од овој член ќе се применуваат и доколку пазарниот удел на претпријатијата во последните две деловни години не е зголемен за повеќе од 2%.

(4) Поблиските услови за договорите од мало значење од овој член, на предлог на Комисијата за заштита на конкуренцијата, ги пропишува Владата на Република Македонија.

(5) Со актот од ставот (4) од овој член особено се определуваат:

1) пазарните удели на договорните страни од значење за квалификација на договорите како договори од мало значење и

2) ограничувањата и/или одредбите кои не смеат да бидат содржани во договорите од мало значење.

Групни изземања

Член 9

(1) Одредбите од членот 7 став (3) од овој закон особено се применуваат на следните видови договори:

1) вертикални договори за исклучиво право на дистрибуција, селективно право на дистрибуција, исклучиво право на купување и франшизинг;

2) хоризонтални договори за истражување и развој или за специјализација;

3) договори за трансфер на технологија, за лиценца или за know-how;

4) договори за дистрибуција и сервисирање на моторни возила

5) договори за осигурување и

6) договори во секторот транспорт.

(2) Поблиските услови за групни изземања на договорите од ставот (1) на овој член, на предлог на Комисијата за заштита на конкуренцијата, ги пропишува Владата на Република Македонија.

(3) Со актот од ставот (2) од овој член особено се определуваат:

1) обемот на примена на групното изземање;

2) поблиските услови во однос на пазарните удели и елементите на договорите кои треба да бидат исполнети за примена на групното изземање;

3) ограничувањата и обврските кои не смеат да се содржат во договорите и

4) поблиски услови за повлекување на групното изземање.

Глава втора

ДОМИНАНТНА ПОЗИЦИЈА НА ПАЗАРОТ И НАРУШУВАЊЕ НА КОНКУРЕНЦИЈАТА

Доминантна позиција

Член 10

(1) Едно претпријатие има доминантна позиција на релевантниот пазар, ако како потенцијален продавач или купувач на определен вид стоки и/или услуги:

1) нема конкуренти на релевантниот пазар или

2) во споредба со своите конкуренти има водечка позиција на релевантниот пазар, а особено со оглед на:

- пазарниот удел и позиција и/или

- финансиската моќ и/или

- пристапот до изворите на набавка или на пазарот и/или

- поврзаноста со другите претпријатија и/или

- правните или фактичките пречки за влез на другите претпријатија на пазарот и/или

- способноста за диктирање на пазарните услови со оглед на неговата понуда или побарувачка и/или

- способноста за исклучување на другите конкуренти од пазарот со насочување кон други претпријатија.

(2) Се претпоставува дека едно претпријатие има доминантна позиција, ако неговиот удел на релевантниот пазар изнесува повеќе од 40%, освен ако претпријатието не го докаже спротивното.

(3) Се претпоставува дека две или повеќе правно независни претпријатија на определен релевантен пазар имаат заедничка доминантна позиција ако настапуваат или делуваат заеднички на релевантниот пазар.

Злоупотреба на доминантна позиција

Член 11

(1) Забранета е секоја злоупотреба на доминантната позиција од едно или повеќе претпријатија на релевантниот пазар или негов суштински дел.

(2) Злоупотребата од ставот (1) од овој член особено постои во случај на:

1) директно или индиректно наметнување на нефер куповни или продажни цени или други нефер услови на тргување;

2) ограничување на производството, пазарите или техничкиот развој на штета на потрошувачите;

3) примена на различни услови за исти или слични правни работи со други трговски партнери, со што се ставаат во понеповолна конкурентска позиција;

4) условување на склучување договори со прифаќање од другите договорни страни дополнителни обврски, што по својата природа или согласно со трговските обичаи, не се во врска со предметот на договорот;

5) неоправдано одбивање да се тргува или поттикнување и барање од други претпријатија или здруженија на претпријатија да не купуваат или продаваат стоки и/или услуги на некое определено претпријатие, со намера на нечесен начин да му се нанесе штета на тоа претпријатие;

6) неоправдано одбивање да му се овозможи пристап во сопствената мрежа или други инфраструктурни објекти на друго претпријатие за соодветен надомест, доколку без ваквото истовремено користење, другото претпријатие, заради правни или фактички причини биде оневозможено да дејствува како конкурент на определен релевантен пазар.

(3) Одредбата од ставот (2) точка 6) од овој член нема да се применува ако претпријатието со доминантна позиција докаже дека, заради оперативни или други

причини, истовременото користење на неговата мрежа или на неговите инфраструктурни објекти не е возможно или дека тоа не може да се дозволи од оправдани причини.

Глава трета

КОНЦЕНТРАЦИИ

Настанување на концентрација

Член 12

(1) Концентрација настанува со промена на контролата на долгорочна основа, а како резултат на:

1) спојување на две или повеќе претходно независни претпријатија или делови од претпријатија или

2) стекнување на директна или индиректна контрола на целото или делови од едно или повеќе други претпријатија од

- едно или повеќе лица кои веќе контролираат најмалку едно претпријатие или

- едно или повеќе претпријатија,

преку купување на хартии од вредност или имот, со договор или на друг начин пропишан со закон.

(2) Контролата од став (1) од овој член се состои од права, договори или други средства кои одделно или во комбинација, а имајќи ја предвид фактичката или правната состојба, даваат можност за вршење одлучувачко влијание врз претпријатието, особено преку:

1) сопственост или право на користење на целиот или дел од имотот на претпријатието или

2) права или договори кои даваат можност за одлучувачко влијание врз составот, гласањето или донесувањето на одлуки од органите на претпријатието.

(3) Контролата се стекнува од лица или претпријатија кои:

1) се иматели на правата или се стекнале со права по пат на договорите од став (2) од овој член или

2) се овластени да ги вршат таквите правата иако не се носители на таквите права, ниту се стекнале со права по пат на договорите од став (2) од овој член.

(4) Создавањето заедничко вложување (joint venture), кое на долгорочна основа ќе врши активности на автономна економска целина, се смета за концентрација согласно со ставот (1) точка 2) од овој член.

(5) За концентрација на претпријатија не се смета кога:

1) банки, штедилници и други финансиски институции или друштва за осигурување чии редовни активности опфаќаат правни работи и тргување со хартии од вредност, привремено стекнуваат хартии од вредност со намера тие повторно да се продадат во рок од една година од моментот на нивното стекнување и доколку гласачките права од тие хартии од вредност не се вршат со намера да се влијае на конкурентското однесување на претпријатието на пазарот. Комисијата на посебно барање може со заклучок да го продолжи рокот од една година, доколку стекнувачот докаже дека од оправдани причини не можел да ги продаде хартиите од вредност. Против овој заклучок не е дозволена жалба, ниту тужба за поведување на управен спор;

2) контролата се врши од страна на застапник на друштво во стечајна постапка или во постапка на ликвидација односно кај претпријатија основани надвор од Република Македонија, лица кои ја вршат соодветната функција согласно законодавството според кое е основано претпријатието.

3) инвестиционите фондови стекнуваат капитален интерес во претпријатија, под услов тие да ги вршат стекнатите права единствено со цел да се задржи полната

вредност на нивното вложување и доколку не се врши влијание на конкурентското однесување на претпријатијата на пазарот.

Учесници во концентрацијата

Член 13

(1) Учесници во концентрацијата се:

1) претпријатија кои се спојуваат, согласно со членот 12 став (1) точка 1) од овој закон и

2) лица или претпријатија кои што стекнуваат контрола на целото или делови од едно или повеќе други претпријатија согласно со членот 12 став (1) точка 2) од овој закон, како и претпријатијата или деловите на претпријатијата врз кои се стекнува контрола.

Услови за известување за концентрацијата

Член 14

(1) Известување за концентрација до Комисијата за заштита на конкуренцијата се поднесува, ако:

1) заедничкиот вкупен годишен приход на сите претпријатија учесници, остварен со продажба на стоки и/или услуги на светскиот пазар, го надминува износот од 10 милиони евра во денарска противвредност, по курсот на денот на составување на годишната пресметка, остварен во деловната година што и претходи на концентрацијата, при што најмалку еден учесник мора да биде регистриран во Република Македонија и/или

2) заедничкиот вкупен годишен приход на сите претпријатија учесници, остварен со продажба на стоки и/или услуги во Република Македонија го надминува износот од 2,5 милиони евра во денарска противвредност, по курсот на денот на составување на годишната пресметка, остварен во деловната година што и претходи на концентрацијата и/или

3) пазарниот удел на еден од учесниците изнесува повеќе од 40% или вкупниот пазарен удел на учесниците во концентрацијата на пазарот изнесува повеќе од 60% во годината што и претходи на концентрацијата.

(2) Доколку до поднесувањето на известувањето за концентрација, учесниците во концентрацијата немаат составена годишна пресметка, како релевантна година во постапката за оценка на концентрацијата се смета последната година за која учесниците имаат составена годишна пресметка.

(3) Во првата година на работењето приходот од ставот (1) точка 1) и 2) и пазарниот удел од став (1) точка 3) од овој член ќе се пресметува врз основа на приходот остварен во тековната пресметковна година на ниво од 12 месеци.

Обврска за известување за концентрацијата

Член 15

(1) Учесниците во концентрацијата должни се до Комисијата за заштита на конкуренцијата да достават известување за концентрацијата пред нејзиното спроведување, а по склучувањето на договорот за спојување, односно по објавувањето на јавната понуда за откуп или стекнувањето на мнозинско учество во основната главнина на претпријатието.

(2) Учесниците може да ја известат Комисијата за заштита на конкуренцијата за нивната сериозна намера да склучат договор или во случај на јавна понуда кога јавно ја искажале нивната намера да учествуваат на истата, доколку таквиот договор односно јавна понуда би имале за последица настанување на концентрација согласно со одредбите од овој закон.

(3) За концентрацијата која настанува како резултат од спојување во смисла на член 12 став (1) точка 1) од овој закон или со стекнување на заедничка контрола во смисла на член 12 став (1) точка 2) од овој закон, заедничко известување поднесуваат учесниците на спојувањето односно стекнувачите на заедничката контрола. Во сите други случаи, известувањето го поднесува лицето односно претпријатието кое ја стекнува контролата на цело или дел од едно или повеќе претпријатија.

(4) Кон известувањето за концентрација задолжително се доставува:

1) оригинал од правната работа што е основ на концентрацијата или заверен препис;

2) финансиски извештај за учесниците во концентрацијата за деловната година што и претходи на концентрацијата во оригинал или заверен препис;

3) извод од трговски регистар или друг регистар на правни лица од кој се видливи податоците за фирмата, седиштето и предметот на работење на учесниците во концентрацијата во оригинал или заверен препис и

4) податоци за учеството на пазарот на учесниците во концентрацијата, како и на нивните конкуренти.

(5) Како ден на прием на известувањето се смета денот кога Комисијата за заштита на конкуренцијата ги примила сите податоци и исправи од ставот (4) од овој член, за што Комисијата за заштита на конкуренцијата му издава посебна потврда на подносителот.

(6) Владата на Република Македонија, на предлог на Комисијата за заштита на конкуренцијата, ги пропишува формата и содржината на известувањето од ставот (1) од овој член, како и потребната документација кои се поднесуваат заедно со известувањето.

Пресметка на вкупниот приход

Член 16

(1) Вкупниот приход од член 14 став (1) од овој закон се состои од износите остварени со продажбата на стоки произведени во редовното работење на претпријатието, како и од износите од услугите што претпријатието ги дава во своето редовно работење, а остварени во деловната година што и претходи на концентрацијата, по одземање на продажните работи (попусти) и на данокот на додадена вредност и другите јавни давачки директно поврзани со приходот.

(2) Ако еден од учесниците е поврзано претпријатие во смисла на одредбите од овој закон, при пресметувањето на неговиот вкупен приход, сите претпријатија што се поврзани на таков начин ќе се третираат како едно претпријатие.

(3) Кога се пресметува вкупниот приход на поврзаните претпријатија нема да се земат предвид износите остварени од продажбите на стоки и/или давањето на услуги помеѓу нив.

(4) Во случај кога концентрацијата од членот 12 став (1) од овој закон се однесува на стекнувањето на дел или делови од имотот на едно или повеќе претпријатија, без разлика дали тие делови се формирани како посебни правни субјекти, при пресметувањето на приходот остварен од страна на претпријатието што го продава тој имот, се зема предвид само приходот од имотот кој е предмет на стекнување.

(5) Две или повеќе трансакции согласно со ставот (4) од овој член кои се реализираат во период од две години меѓу исти лица или претпријатија, се сметаат за една иста концентрација, извршена на денот на последната трансакција.

(6) За банките, штедилниците и другите финансиски институции вкупниот приход од член 14 став (1) од овој закон се утврдува според вкупниот приход остварен од редовното работење во деловната година што и претходи на концентрацијата.

(7) За друштвата за осигурување, вкупниот приход од член 14 став (1) од овој закон се утврдува според вредноста на бруто пресметаните премии на учесниците во деловната година што и претходи на концентрацијата.

(8) Износите остварени во странска валута се изразуваат во денари по средниот курс на Народната банка на Република Македонија на денот на составување на годишната сметка.

Оцена на концентрацијата

Член 17

(1) Концентрациите кои потпаѓаат под одредбите на овој закон, се оценуваат со цел да се утврди дали истите се во согласност или не се во согласност со овој закон.

(2) Концентрацијата со која значително не се нарушува ефективната конкуренција на пазарот или негов суштински дел, особено како резултат на создавање или зајакнување на доминантната позиција на учесниците, е во согласност со одредбите на овој закон.

(3) Концентрацијата со која значително се нарушува ефективната конкуренција на пазарот или негов суштински дел, особено како резултат на создавање или зајакнување на доминантната позиција на учесниците, не е во согласност со одредбите на овој закон.

(4) При оцена на концентрацијата, Комисијата за заштита на конкуренцијата ги зема предвид особено:

1) потребата да се одржи и развие ефективна конкуренција на пазарот или негов суштински дел, особено од аспект на структурата на сите засегнати пазари и постојните или можните идни конкуренти со седиште во Република Македонија и надвор од Република Македонија;

2) пазарната позиција на засегнатите претпријатија и нивната економска и финансиска моќ, снабдувањето и алтернативите достапни на снабдувачите и потрошувачите за снабдување на пазарот, како и нивниот пристап до понудата, односно пазарите, правните и други пречки за влез и излез од пазарот, трендовите на понуда и побарувачка за релевантните стоки и/или услуги, интересите на потрошувачите и техничкиот и економскиот развој, под услов од тоа да имаат корист и потрошувачите и концентрацијата да не претставува пречка за развој на конкуренцијата.

(5) Доколку создавањето на заедничко вложување (joint venture), кое истовремено претставува и концентрација согласно со членот 12 став (1) од овој закон, има за своја цел или ефект усогласување на конкурентско однесување на претпријатијата вклучени во заедничкото вложување, но кои остануваат правно независни, таквото усогласување на однесувањето ќе се оценува во смисла на членот 7 ставовите (1) и (3) од овој закон.

(6) При вршењето на оцената од ставот (5) од овој член, Комисијата за заштита на конкуренцијата особено ќе земе предвид дали:

1) учесниците во заедничкото вложување и понатаму до значителен обем ги задржуваат активностите на истиот пазар на кој делува заедничкото вложување или на пазарот кој се наоѓа на повисоко или на пониско ниво од пазарот на кој делува заедничкото вложување или на соседен пазар кој е тесно поврзан со пазарот на кој делува заедничкото вложување;

2) усогласувањето, која е директна последица од создавањето на заедничкото вложување, им дава можност на учесниците во заедничкото вложување да ја елиминираат конкуренцијата за суштински дел на предметните стоки и/или услуги.

Суспензија на концентрациите

Член 18

(1) Концентрацијата не смее да се спроведе ниту пред да биде поднесено известување за истата до Комисијата за заштита на конкуренцијата, согласно член 15 од овој закон, ниту по поднесувањето на известувањето, се додека не биде донесено решение дека концентрацијата е во согласност со одредбите од овој закон, во смисла на член 19 став (1) точка 1) и 2), член 20 став (1) точка 1), 2) и 3) или пред да биде исполнета претпоставката од член 24 став (6) од овој закон.

(2) Одредбата од ставот (1) од овој член не ја запира јавната понуда за откуп на хартии од вредност или на серија трансакции на хартии од вредност, вклучувајќи ги и оние кои се конвертибилни во други хартии од вредност наменети за тргување на пазарот, согласно со закон, ако:

1) без одлагање до Комисијата за заштита на конкуренцијата е поднесено известување, согласно со член 15 од овој закон и

2) стекнувачот на хартии од вредност не ги врши гласачките права по основ на тие хартии од вредност или ги врши само во обем потребен за одржување на полната вредност на неговото вложување, а врз основа на заклучок за изземање од обврските од став (1) и (2) од овој член, донесен согласно со ставот (3) од овој член.

(3) Комисијата за заштита на конкуренцијата може, по барање на подносителот на известувањето, со решение да дозволи изземање од обврските од став (1) и (2) од овој член. Барањето мора да биде образложено. При одлучување по барањето за изземање, Комисијата за заштита на конкуренцијата, меѓу другото, ги зема предвид и ефектите од суспензијата на концентрацијата врз едно или повеќе претпријатија-учесници или врз трето лице, како и опасноста за конкуренцијата предизвикана со концентрацијата. Изземањето може да биде условено со наметнување на услови и обврски за да се обезбеди ефективна конкуренција. Изземањето може да се побара и да се дозволи во секое време, односно пред известувањето или по трансакцијата од став (2) од овој член.

(4) Валидноста на која било трансакција извршена спротивно на став (1) од овој член зависи од решенијата донесени согласно со членот 19 став (1) точка 1) и 2), член 20 или од исполнувањето на претпоставката од член 24 став (6) од овој закон.

(5) Одредбите од овој член не произведуваат правно дејство врз трансакциите со хартии од вредност, вклучувајќи ги и оние кои се конвертибилни во други хартии од вредност, наменети за тргување на пазарот, освен во случај ако купувачот и продавачот знаеле или можеле да знаат дека трансакцијата е извршена спротивно на ставот (1) од овој член.

Испитување на известувањето

Член 19

(1) Комисијата за заштита на конкуренцијата започнува со разгледување на известувањето за концентрација со денот на неговиот прием, согласно со член 15 од овој закон и:

1) доколку утврди дека концентрацијата за која е поднесено известување не потпаѓа под одредбите од овој закон, донесува решение дека концентрацијата за која е поднесено известување не потпаѓа под одредбите од овој закон;

2) доколку утврди дека концентрацијата за кое е поднесено известувањето, иако потпаѓа под одредбите од овој закон, нема да има за последица значително нарушување на ефективната конкуренција или негов суштински дел, особено како резултат на создавање или зајакнување на доминантната позиција на учесниците, донесува решение со кое утврдува дека концентрацијата е во согласност со одредбите од овој закон;

3) доколку утврди дека концентрацијата за која е поднесено известување потпаѓа под одредбите од овој закон и за последица може да има значително нарушување на ефективната конкуренција на пазарот или негов суштински дел, особено како резултат на

создавање или зајакнување на доминантната позиција на учесниците, Комисијата за заштита на конкуренцијата со заклучок поведува постапка. Против овој заклучок не е дозволена жалба, ниту тужба за поведување на управен спор. Во постапката од овој став, Комисијата за заштита на конкуренцијата може да донесе решение согласно со членот 20 од овој закон, освен ако учесниците докажат дека се откажале од концентрацијата.

(2) Доколку учесниците во концентрацијата, по поднесувањето на известувањето ја изменат истата и Комисијата за заштита на конкуренцијата утврди дека по извршените измени концентрацијата нема да има за последица значително нарушување на ефективната конкуренција на пазарот или негов суштински дел, особено како резултат на создавање или зајакнување на доминантната позиција на учесниците, донесува решение согласно со став (1) точка 2) од овој член.

(3) По поднесувањето на известувањето, учесниците во концентрацијата може да превземат обврски пред Комисијата за заштита на конкуренцијата со цел да се постигне дека концентрацијата е во согласност со одредбите од овој закон. Комисијата за заштита на конкуренцијата во решението од став (1) точка 2) од овој член утврдува услови и наложува обврски со кои се обезбедува дека учесниците ќе дејствуваат во согласност со обврските преземени пред Комисијата за заштита на конкуренцијата, а со цел да се постигне дека концентрацијата е во согласност со одредбите од овој закон.

Одлучување кога е поведена постапка

Член 20

Во постапката поведена согласно со член 19 став (1) точка 3) од овој закон:

1) доколку Комисијата за заштита на конкуренцијата утврди дека концентрацијата за која е поднесено известувањето нема да има за последица значително нарушување на ефективната конкуренција на пазарот или негов суштински дел, особено како резултат на создавање или зајакнување на доминантната позиција на учесниците, донесува решение со кое утврдува дека концентрацијата е во согласност со одредбите од овој закон;

2) доколку учесниците во концентрацијата ја изменат истата и Комисијата за заштита на конкуренцијата утврди дека по извршените измени концентрацијата нема да има за последица значително нарушување на ефективната конкуренција на пазарот или негов суштински дел, особено како резултат на создавање или зајакнување на доминантната позиција на учесниците, Комисијата за заштита на конкуренцијата донесува решение со кое утврдува дека концентрацијата е во согласност со одредбите од овој закон;

3) учесниците во концентрацијата може да преземат обврски пред Комисијата за заштита на конкуренцијата со цел да се постигне дека концентрацијата е во согласност со одредбите на овој закон. Комисијата за заштита на конкуренцијата во решението од став (1) точка 1) од овој член утврдува услови и наложува обврски со кои се обезбедува дека учесниците ќе дејствуваат во согласност со обврските преземени пред Комисијата за заштита на конкуренцијата, а со цел да се постигне дека концентрацијата е во согласност со одредбите од овој закон;

4) доколку Комисијата за заштита на конкуренцијата утврди дека концентрацијата за која е поднесено известувањето има за последица значително нарушување на ефективната конкуренција на пазарот, или негов суштински дел, особено како резултат на создавање или зајакнување на доминантната позиција на учесниците, донесува решение со кое утврдува дека концентрацијата не е во согласност со одредбите од овој закон.

Поништување на решение

Член 21

(1) Комисијата за заштита на конкуренцијата со решение може да го поништи решението со кое утврдила дека концентрацијата е во согласност со одредбите од овој закон во случаите кога:

1) решението е донесено врз основа на неточни и/или нецелосни податоци за кои е одговорен еден од учесниците во концентрацијата или истите се добиени по пат на измама, а имале одлучувачко влијание врз донесување на решението или

2) учесниците не исполнат некоја од обврските наложени во решението.

(2) Со решението од став (1) од овој член, Комисијата за заштита на конкуренцијата:

1) го поништува решението со кое утврдила дека концентрацијата е во согласност со одредбите на овој закон,

2) утврдува дека концентрацијата не е во согласност со одредбите на овој закон и

3) доколку е потребно, наложува мерки и обврски за повторно воспоставување на ефективна конкуренција на релевантниот пазар.

(3) Комисијата за заштита на конкуренцијата може да донесе решение согласно ставот (1) од овој член, без притоа да биде ограничена со роковите утврдени од членот 24 став (1), (2) и (3) од овој закон.

(4) Комисијата за заштита на конкуренцијата за решението од став (1) од овој член без одлагање ги известува учесниците.

Мерки по спроведување на концентрација која не е во согласност со одредбите од овој закон

член 22

(1) Комисијата за заштита на конкуренцијата може со решение да наложи мерки на однесување и структурни мерки потребни за повторно воспоставување на ефективна конкуренција на релевантниот пазар, како и да одреди рокови за нивно извршување во случаите кога:

1) концентрацијата е спроведена без поднесување на известувањето од член 15 од овој закон или

2) концентрацијата е спроведена спротивно на решение на Комисијата со кое се утврдува дека истата не е во согласност со одредбите од овој закон.

(2) Со решението од став (1) од овој член, Комисијата за заштита на конкуренцијата особено може:

1) да наложи продажба или пренос на стекнатите акции или удели,

2) да забрани или да ограничи остварување на право на глас поврзано со акциите или уделите на учесниците во концентрацијата, да наложи престанување на постоење на заедничко вложување (joint venture) или на други облици на стекнување на контрола во смисла на член 12 од овој закон.

Привремени мерки

Член 23

(1) Комисијата за заштита на конкуренцијата може со решение да наложи привремени мерки за повторно воспоставување или одржување на ефективна конкуренција кога концентрацијата:

1) е извршена спротивно на членот 18 од овој закон, а сеуште не е донесено решение со кое се утврдува дали концентрацијата е во согласност со одредбите на овој закон;

2) е извршена спротивно на утврдените услови и наложените обврски со решение од член 19 став (3) или член 20 став (1) точка 3) од овој закон;

3) е веќе извршена и е утврдено дека истата не е во согласност со одредбите од овој закон.

Рокови за поведување постапка и донесување на одлуки

Член 24

(1) Комисијата за заштита на конкуренцијата е должна во рок од 25 работни дена од денот на приемот на уредното известување да донесе решение согласно со член 19 став (1) точка 1) и 2) од овој закон или со заклучок да поведе постапка согласно со член 19 став (1) точка 3) од овој закон.

(2) Рокот од став (1) од овој член се продолжува до 35 работни дена, доколку учесниците во концентрацијата преземат обврски пред Комисијата за заштита на конкуренцијата со цел да се постигне дека концентрацијата е во согласност со одредбите од овој закон.

(3) Решенијата од членот 20 став (1) од овој закон се донесуваат во рок од 90 работни дена од денот на поведувањето на постапката.

(4) Во било кое време по поведувањето на постапката, роковите од став (1), (2) и (3) од овој член можат да бидат продолжени од страна на Комисијата за заштита на конкуренцијата во договор со учесниците во концентрацијата.

(5) Вкупното траење на секое продолжување или продолжувања не може да надмине 20 работни дена.

(6) Ако Комисијата за заштита на конкуренцијата не донела решение во роковите утврдени во овој член, се смета дека концентрацијата е во согласност со одредбите од овој закон.

(7) По исклучок, роковите од став (1), (2) и (3) од овој член не ја обврзуваат Комисијата за заштита на конкуренцијата кога, како резултат на однесувањето на еден од учесниците во концентрацијата, Комисијата за заштита на конкуренцијата морала по службена должност да бара податоци од член 49 од овој закон или да ги врши дејствијата од член 50 од овој закон.

Неопходни ограничувања

Член 25

Решението со кое Комисијата за заштита на конкуренцијата утврдува дека концентрацијата е во согласност со одредбите од овој закон, се смета дека ги опфаќа и ограничувањата директно поврзани и неопходни за спроведување на концентрацијата.

ДЕЛ ТРЕТИ

ОРГАН ЗА ЗАШТИТА НА КОНКУРЕНЦИЈАТА

Комисија за заштита на конкуренцијата

Член 26

(1) Комисијата за заштита на конкуренцијата е самостоен државен орган со својство на правно лице.

(2) Комисијата за заштита на конкуренцијата е составена од Претседател, четворица членови и стручна служба.

(3) Комисијата за заштита на конкуренцијата е независна во своето работење и во донесувањето на одлуките во рамките на надлежностите определени со овој закон.

(4) Средствата за работа на Комисијата се обезбедуваат од Буџетот на Република Македонија.

- (5) Седиштето на Комисијата за заштита на конкуренцијата е во Скопје.
- (6) Комисијата за заштита на конкуренцијата за својата работа одговара пред Собранието на Република Македонија и најдоцна до 31 март до Собранието на Република Македонија поднесува годишен извештај за својата работа.

Именување и разрешување на Претседателот и членовите на Комисијата за заштита на конкуренцијата

Член 27

- (1) На предлог на Комисијата за прашања на изборите и именувањата на Собранието на Република Македонија, Претседателот и членовите на Комисијата за заштита на конкуренцијата ги именува и разрешува Собранието на Република Македонија, за период од пет години со право на повторно именување.
- (2) Собранието на Република Македонија при именување на претседателот и членовите на Комисијата за заштита на конкуренцијата треба да ја има предвид соодветната и правичната застапеност на припадниците на сите заедници.
- (3) По истекот на мандатот од став (1) од овој член, а се до именувањето на нов Претседател и членови на Комисијата за заштита на конкуренцијата, Претседателот и членовите на Комисијата за заштита на конкуренцијата од став (1) од овој член продолжуваат со работа и одлучување.
- (4) Претседателот и двајца членови на Комисијата за заштита на конкуренцијата се професионално ангажирани во работењето на Комисијата за заштита на конкуренцијата.
- (5) Претседателот на Комисијата за заштита на конкуренцијата ја застапува, претставува и раководи со работата на Комисијата за заштита на конкуренцијата.
- (6) За претседател и член на Комисијата за заштита на конкуренцијата може да биде именувано лице кое е државјанин на Република Македонија со завршено високо образование - правен или економски факултет, со работно искуство над пет години во структурата и посебни знаења од областа на конкуренцијата, трговското право, менаџментот и финансиите. Претседателот или еден од членовите на Комисијата за заштита на конкуренцијата кои се професионално ангажирани во работењето на Комисијата за заштита на конкуренцијата задолжително треба да биде дипломиран правник со положен правосуден испит и искуство во структурата од најмалку пет години по положувањето на правосудниот испит.
- (7) Претседателот и членовите на Комисијата за заштита на конкуренцијата, за време на траењето на нивниот мандат, не можат да бидат пратеници во Собранието на Република Македонија, членови на Владата на Република Македонија, лица кои извршуваат должност во органите на политичките партии, членови на органи на управување во претпријатијата или да бидат членови на било кој друг облик на здружување на правни или физички лица, кои би можеле да доведат до судир на интереси.
- (8) Претседателот и членовите на Комисијата за заштита на конкуренцијата не смеат да одлучуваат за претпријатијата со кои, тие, нивните брачни другари или членови на нивните семејства во прв степен на сродство се акционери или членови на органите на управување во претпријатијата кои се учесници во постапка која се води согласно одредбите од овој закон.
- (9) Собранието на Република Македонија го разрешува од должност Претседателот или член на Комисијата за заштита на конкуренцијата пред истекот на мандатот на предлог на Комисијата за прашања на изборите и именувањата ако:
- 1) тоа сам го побара;
 - 2) три пати едно по друго не присуствува на седниците на Комисијата за заштита на конкуренцијата, а отсуството не го оправда.

(10) Исполнувањето на условите за разрешување од ставот (8) од овој член, ги утврдува Комисијата за заштита на конкуренцијата со мнозинство на гласови од вкупниот број членови и поднесува барање за разрешување до Собранието на Република Македонија.

Надлежности на Комисијата за заштита на конкуренцијата

Член 28

(1) Комисијата за заштита на конкуренцијата ја контролира примената на одредбите на овој закон, Законот за државната помош и прописите донесени врз основа на овие закони, ги следи и анализира состојбите на пазарот до степен потребен за развој на слободна и ефикасна конкуренција, води управни постапки и донесува одлуки во управна постапка согласно одредбите од овој закон и Законот за државната помош.

(2) За прекршоците определени со овој закон, надлежен прекршочен орган е Комисијата за заштита на конкуренцијата.

(3) Комисијата за заштита на конкуренцијата утврдува правила и мерки за заштита на конкуренцијата и мерки за воспоставување на ефективна конкуренција.

(4) Комисијата за заштита на конкуренцијата дава мислење по предлози на закони и други акти со кои се уредуваат прашања што се однесуваат на економската активност, а кои можат да имаат влијание на конкуренцијата на пазарот и во писмена форма го доставува до надлежниот орган. Органот ја известува Комисијата за заштита на конкуренцијата за причините заради кои не го прифатил мислењето на Комисијата за заштита на конкуренцијата.

(5) На барање на Собранието, Владата на Република Македонија, други државни органи, претпријатија или по службена должност, Комисијата за заштита на конкуренцијата дава стручни мислења за прашањата од областа на конкурентската политика, заштита на конкуренцијата на пазарот и доделувањето на државната помош.

(6) Комисијата за заштита на конкуренцијата при извршување на своите надлежности соработува со државни органи и тела за прашања кои се во врска со заштитата на конкуренцијата. Комисијата за заштита на конкуренцијата и државните органи и тела се должни да разменуваат податоци и информации што им се потребни за вршење на своите надлежности, чиј обем на размена на информации е ограничен на податоци и информации што се соодветни и пропорционални на целите за кои што се разменуваат.

(7) Комисијата за заштита на конкуренцијата ги извршува работите на меѓународна соработка поврзани со извршувањето на меѓународните обврски на Република Македонија, пренесени во надлежност на Комисијата за заштита на конкуренцијата, учествува во спроведувањето на проектите на меѓународните органи и органите на Европската унија и соработува со органите на другите земји и институции од областа на конкуренцијата.

(8) Комисијата за заштита на конкуренцијата со статут и други општи акти ги уредува прашањата за начинот на работата и организацијата.

(9) Комисијата за заштита на конкуренцијата извршува и други работи утврдени со овој и друг закон.

(10) Одлуките на Комисијата за заштита на конкуренцијата во управна постапка и одлуките кои се однесуваат на тековното работење на Комисијата за заштита на конкуренцијата ги донесуваат Претседателот и четворицата членови на Комисијата за заштита на конкуренцијата на седница, со мнозинство гласови од вкупниот број членови. Член на Комисијата за заштита на конкуренцијата не може да биде воздржан од гласање.

Стручна служба

Член 29

(1) Стручните, нормативно-правните, управните, управно-надзорните, материјално-финансиските, сметководствените, информатичките и другите работи на Комисијата за заштита на конкуренцијата и Комисијата за одлучување по прекршок ги извршува стручна служба, со која раководи генерален секретар, кој го именува Претседателот на Комисијата за заштита на конкуренцијата.

(2) Вработените во стручната служба имаат статус на државни службеници.

(3) Во извршувањето на стручните, нормативно-правните, управните, управно-надзорните, материјално-финансиските, сметководствените, информатичките и другите работи, стручната служба:

1) прибавува податоци, врши проверка и анализа на прибавените податоци за поединечни предмети и за тоа ја известува Комисијата за заштита на конкуренцијата и/или Комисијата за одлучување по прекршок;

2) подготвува предлози на подзаконски акти утврдени со одредбите на овој закон и Законот за државната помош;

3) подготвува предлог на мислења по предлози на закони и други акти со кои се уредуваат прашања што се однесуваат на економската активност, а може да имаат влијание на конкуренцијата на пазарот;

4) подготвува предлог на стручни мислења за прашања од областа на конкурентската политика, заштитата на конкуренцијата на пазарот и доделувањето на државна помош;

5) прибавува податоци и информации од претпријатијата кои се важни за истражување и утврдување на состојбите на пазарот, независно од конкретните постапки што се водат пред Комисијата за заштита на конкуренцијата и/или Комисијата за одлучување по прекршок;

6) подготвува предлог на годишен извештај за работата на Комисијата за заштита на конкуренцијата и

7) извршува и други работи по барање на Комисијата за заштита на конкуренцијата и Комисијата за одлучување по прекршок во спроведувањето на одредбите од овој закон и Законот за државната помош.

(4) Во случаите од став (3) точка 5) од овој член, заклучоците за вршење на дејствијата од член 48, член 49 и член 50 од овој закон ги донесува генералниот секретар на Комисијата за заштита на конкуренцијата.

ДЕЛ ЧЕТВРТИ

ПОСТАПКИ ПРЕД КОМИСИЈАТА ЗА ЗАШТИТА НА КОНКУРЕНЦИЈАТА

Глава прва

ПРЕКРШОЧНА ПОСТАПКА

Надлежност за прекршок

Член 30

(1) За прекршоците определени во овој закон, прекршочна постапка пред Комисијата за заштита на конкуренцијата води и прекршочна санкција изрекува Комисијата за одлучување по прекршок.

(2) Комисијата за одлучување по прекршок е составена од Претседателот и двајцата членови на Комисијата за заштита на конкуренцијата кои се професионално ангажирани во работењето на Комисијата за заштита на конкуренцијата.

(3) Претседател на Комисијата за одлучување по прекршок е Претседателот или еден од двајцата членови на Комисијата за заштита на конкуренцијата кои се професионално ангажирани во работењето на Комисијата за заштита на конкуренцијата и истиот задолжително треба да биде дипломиран правник со положен правосуден испит и искуство во струката од најмалку пет години по положувањето на правосудниот испит.

(4) Комисијата за одлучување по прекршок работи и одлучува на седница, со мнозинство гласови од вкупниот број членови. Член на Комисијата за одлучување по прекршок не може да биде воздржан од гласање.

Примена на законот

Член 31

Комисијата за одлучување по прекршок при водењето на прекршочна постапка соодветно ги применува одредбите од Законот за општа управна постапка, освен ако со Законот за прекршоци и со овој закон поинаку не е определено.

Поведување на прекршочна постапка

Член 32

(1) Прекршочна постапка пред Комисијата за одлучување по прекршок се поведува по службена должност, по барање на генералниот секретар на Комисијата за заштита на конкуренцијата или по барање на физичко или правно лице кое има легитимен интерес за утврдување на постоење на прекршок.

(2) Комисијата за одлучување по прекршок ја поведува прекршочната постапка со заклучок, против кој не е дозволена жалба, ниту тужба за поведување на управен спор.

(3) Заклучокот за поведување постапка задолжително содржи:

1) број на предметот на кој се однесува заклучокот;

2) одредбите од законот врз основа на кои се поведува постапката;

3) опис на фактите и околностите поради кои Комисијата за одлучување по прекршок поведува постапка;

4) барање за доставување на потребни податоци, согласно член 40 од овој закон.

(4) Комисијата за одлучување по прекршок задолжително поведува постапка ако утврди дека е можно настапување на значително нарушување на конкуренцијата.

(5) Заклучокот за поведување постапка се доставува до лицето против кое е поведена постапката и до подносителот на барањето, доколку постапка е поведена по барање на физичко или правно лице кое има легитимен интерес за утврдување на постоење на прекршок.

(6) Лицето против кое е поведена постапка има право да даде одговор во рок од осум дена од денот на приемот на заклучокот за поведување на постапка. По исклучок, по барање на лицето против кое е поведена постапката, рокот може да се продолжи уште најмногу за 15 дена, ако за тоа постојат оправдани причини.

(7) Прекршочната постапка поведена пред Комисијата за одлучување по прекршок не е итна.

Поведување на прекршочна постапка по барање на генералниот секретар на Комисијата за заштита на конкуренцијата

Член 33

(1) Барањето за поведување на прекршочна постапка поднесено од генералниот секретар на Комисијата за заштита на конкуренцијата содржи:

- 1) правен основ за поднесување на барањето;
- 2) податоци за лицето против кое се поднесува барањето;
- 3) фактички опис на прекршокот од кој произлегуваат правните обележја на прекршокот, времето, местото и начинот на извршувањето и други околности потребни што поблиску да се определи прекршокот;
- 4) доказите што треба да се изведат;
- 5) потпис на генералниот секретар на Комисијата за заштита на конкуренцијата.

(2) Кон барањето се приложуваат докази.

Содржина на барањето за поведување прекршочна постапка по барање на физичко или правно лице

Член 34

(1) Барањето за поведување на прекршочна постапка по барање на физичко или правно лице кое има легитимен интерес за утврдување на постоење на прекршок задолжително содржи:

- 1) фирма и седиште на правното лице, односно име, презиме и адреса на физичкото лице-подносител на барањето и опис на околностите од кои произлегува легитимниот интерес за поднесување на барањето;
- 2) податоци за лицето против кое се поднесува барањето;
- 3) фактички опис на прекршокот од кој произлегуваат правните обележја на прекршокот, времето, местото и начинот на извршувањето и други околности потребни што поблиску да се определи прекршокот;
- 4) доказите што треба да се изведат;
- 5) потпис на подносителот на барањето.

(2) Кон барањето се приложуваат докази.

(3) Доколку барањето од став (1) од овој член содржи податоци кои според подносителот претставуваат деловна тајна, истиот е должен таквите податоци јасно да ги означи и да го назначи правниот основ за нивното означување како деловна тајна.

(4) При поднесување на барање за поведување прекршочна постапка кое содржи податоци кои претставуваат деловна тајна, соодветно се применуваат одредбите од член 40 став (4), (5) и (6) од овој закон.

(5) Доколку подносителот на барањето од став (1) од овој член сака да остане анонимен или е поднесено барање кое не содржи податоци за подносителот, Комисијата за одлучување по прекршок води постапка по службена должност, доколку е исполнет условот од член 32 став (4) од овој закон.

Дополнување на барањето за поведување прекршочна постапка поднесено од физичко или правно лице

Член 35

(1) Ако барањето за поведување прекршочна постапка не ги содржи податоците од член 34 од овој закон, Комисијата за одлучување по прекршок од подносителот ќе побара дополнување на барањето.

(2) Ако подносителот на барањето не постапи во рок од 15 дена од денот на приемот на барањето за дополнување, се смета дека се откажал од барањето.

**Откажувањето од барањето за поведување прекршочна постапка поднесено
од физичко или правно лице**

Член 36

(1) Ако постапката е поведена по барање на физичко или правно лице, истото може да се откаже од барањето во текот на целата постапка.

(2) Кога постапката е поведена по барање на физичко или правно лице и истото се откаже од барањето, Комисијата за одлучување по прекршок донесува заклучок со кој се запира постапката.

(3) Ако натамошното водење на постапката е потребно во јавен интерес, односно доколу Комисијата за одлучување по прекршок оцени дека се исполнети условите од член 32 став (4) од овој закон, Комисијата за одлучување по прекршок го продолжува водењето на постапката.

(4) Кога постапката е поведена по службена должност, Комисијата за одлучување по прекршок со заклучок може да ја запре постапката.

(5) Против заклучокот за запирање на постапката од став (2) и став (4) од овој член не може да се поднесе жалба. Против заклучокот може да се поднесе тужба за поведување на управен спор пред судот надлежен за одлучување по управен спор во рок од 8 дена од денот на приемот на заклучокот.

**Отфрлање на барање за поведување прекршочна постапка поднесено од физичко
или правно лице**

Член 37

(1) Ако Комисијата за одлучување по прекршок утврди дека не постојат законски услови за поведување постапка, барањето од член 34 од овој закон ќе го отфрли со заклучок.

(2) Не постојат законски услови за поведување на постапка доколку:

- 1) дејствието опишано во барањето не е прекршок;
- 2) барањето го поднело лице кое нема легитимен интерес за утврдување на прекршок;
- 3) барањето не е поткрепено со докази;
- 4) настапила застареност на прекршочното гонење;
- 5) однесувањето кое е предмет на барањето не доведува до значително нарушување на конкуренцијата или
- 6) доколку не постои јавен интерес за водење на прекршочна постапка.

(3) Против заклучокот за отфрлање на барањето од став (1) од овој член не може да се поднесе жалба. Против таквиот заклучок може да се поднесе тужба за поведување на управен спор пред судот надлежен за одлучување по управен спор во рок од 8 дена од денот на приемот на заклучокот.

(4) Заклучокот од став (1) од овој член не мора да содржи оценка на секој навод содржан во барањето за поведување постапка, но мора да содржи јасно наведени причини за отфрлање на барањето.

Учесници во прекршочна постапка

Член 38

Учесници во прекршочна постапка се:

- лицето против кого е поведена прекршочна постапка и
- подносителот на барањето за поведување на прекршочна постапка од член 34 од овој закон.

Спојување и раздвојување на постапката

Член 39

(1) Ако правно или физичко лице со едно дејствие или повеќе дејствија стори повеќе прекршоци утврдени со овој закон, а за кои не е донесено решение, Комисијата за одлучување по прекршок по правило спроведува единствена постапка и донесува единствено решение за прекршок.

(2) До донесување на решението за прекршок од став (1) од овој член, од оправдани причини или поради целисходност, Комисијата за одлучување по прекршок може да одлучи постапката за одделни прекршоци или против одделни правни или физички лица да се раздвои од единствената постапка и да се заврши посебно.

(3) Комисијата за одлучување по прекршок донесува заклучок за спојување, односно раздвојување на постапката, против кој не е дозволена жалба, ниту тужба за поведување на управен спор.

ДОКАЗНА ПОСТАПКА

Барање податоци

Член 40

(1) Заради вршење на овластувањата утврдени со овој закон, Комисијата за одлучување по прекршок може со заклучок да бара од претпријатијата да достават податоци во врска со нивната економско финансиска состојба, нивните деловни односи и врски, податоци за нивните статuti и одлуки, за бројот и идентитетот на лицата засегнати со таквите одлуки, како и други податоци потребни за водење на постапката.

(2) Заклучокот за барање на податоци содржи правен основ, цел на барањето, точно наведување на податоците кои се бараат, рок за доставување на бараните податоци, како и тоа дека недоставувањето на податоци во бараниот рок, доставувањето на неточни, нецелосни или податоци кои можат Комисијата за одлучување по прекршок да ја доведат во заблуда, претставува прекршок, согласно член 61 од овој закон.

(3) Против заклучокот од став (1) од овој член не е дозволена жалба, ниту тужба за поведување на управен спор.

(4) Доколку некои од податоците од став (1) од овој член претставуваат деловна тајна, претпријатијата се должни истите јасно да ги означат и да го назначат правниот основ за нивното означување како деловна тајна.

(5) При доставувањето на податоци кои претставуваат деловна тајна, претпријатијата од став (1) од овој член се должни до Комисијата за одлучување по прекршок да достават еден примерок со вклучени податоци кои претставуваат деловна тајна (доверлива верзија) и еден примерок во кој ќе бидат избришани податоците кои претставуваат деловна тајна (недоверлива верзија).

(6) Доколку претпријатијата од став (1) од овој член не постапат согласно став (5) од овој член и достават само доверлива верзија на бараните податоци, со означување на податоците кои претставуваат деловна тајна, Комисијата за одлучување по прекршок ќе побара доставување и на недоверливата верзија на бараните податоци во рок од 3 дена од денот на приемот на барањето. Доколку претпријатијата и во тој рок не достават недоверлива верзија на бараните податоци, Комисијата за одлучување по прекршок ќе смета дека доставените податоци не содржат податоци кои претставуваат деловна тајна.

Прибавување докази на лице место

Член 41

(1) Доколку постои оправдано сомнение дека определено претпријатие поседува исправи или други предмети или има сознанија кои можат да бидат од значење за да се докаже постоење на прекршок, Комисијата за одлучување по прекршок може со заклучок да му наложи на тоа претпријатие, на овластени лица од Комисијата за заштита на конкуренцијата и на лицата кои по потреба ги придружуваат:

1) да им овозможи непречено да влезат во кои било деловни простории, земјиште или превозни средства на претпријатието од став (1) од овој член кои се од значење за утврдување на постоење на прекршок;

2) да им овозможи непречено да ги испитуваат книгите или другата документација кои се од значење за утврдување на постоење на прекршок, без оглед на медиумот на кој истата се чува;

3) да им овозможи непречено да земат или задржат во која било форма копии или извадоци од тие книги или документација;

4) да им овозможи непречено привремено да ги земат и задржат книгите или другата документација кои се од значење за утврдување на постоење на прекршок за период потребен за копирање на истите, доколку нивното копирање не може да се изврши на лице место. За ваквото одземање и задржување, овластените лица на Комисијата за заштита на конкуренцијата издаваат писмена потврда во која се опишуваат одземените книги и друга документација и се назначува каде се пронајдени;

5) да им овозможи привремено да земат и задржат предмети, книги или друга документација кои се од значење за утврдување на постоење на прекршок за период потребен за утврдување на релевантните факти и докази кои произлегуваат од тие предмети, книги и документација, но не подолго од правосилното завршување на предметната постапка. За ваквото одземање и задржување, овластените лица на Комисијата за заштита на конкуренцијата издаваат писмена потврда во која се опишуваат одземените предмети, книги и друга документација и се назначува каде се пронајдени;

6) да им овозможи непречено да ги запечатат деловните простории и книгите или другата документација за период и во обем потребен за испитувањето, но не подолго од седум дена;

7) овластено лице или друг вработен во претпријатието да даде на записник објаснување за фактите или документите кои се од значење за утврдување на постоење на прекршок;

8) овластено лице или друг вработен во претпријатието да достави писмено објаснување за фактите или документите кои се од значење за утврдување на постоење на прекршок во определен рок;

9) да им овозможи непречено вршење други дејствија кои се од значење за утврдување на постоење на прекршок.

(2) Заклучокот од став (1) од овој член содржи правен основ, предмет и цел на постапувањето, име и презиме на овластените лица од Комисијата за заштита на конкуренцијата кои ќе ги вршат дејствијата од став (1) од овој член, време и место на вршење на дејствијата од став (1) од овој член, како и тоа дека неовозможувањето на овластените лица на Комисијата за заштита на конкуренцијата да ги извршат дејствијата од став (1) од овој член претставува прекршок, согласно член 61 од овој закон.

(3) Против заклучокот од став (1) од овој член не е дозволена жалба, ниту тужба за поведување на управен спор.

(4) Доколку некои од податоците и документацијата од став (1) на овој член земени или задржани од овластените лица на Комисијата за заштита на конкуренцијата претставуваат деловна или службена тајна, претпријатието од став (1) од овој член може во рок од 8 дена од денот на вршење на дејствијата од став (1) од овој член да изврши увид во земените или задржаните податоци и документација, јасно да ги означи податоците и документацијата кои претставуваат деловна тајна и да го назначи правниот основ за нивното означување како такви.

(5) Доколку претпријатието од став (1) од овој член не постапи согласно став (4) од овој член, се смета дека прибавените податоци и документација не содржат податоци кои претставуваат деловна тајна.

(6) При вршењето на дејствијата од став (1) од овој член, овластените лица на Комисијата водат записник за преземените дејствија.

(7) Доколку при вршењето на дејствијата од став (1) на овој член постои опасност од сокривање, изменување или уништување на исправи или предмети кои можат да бидат од значење за утврдување на постоење на прекршок, при вршењето на дејствијата од став (1) од овој член, Комисијата за заштита на конкуренцијата ќе побара асистенција од органот на државната управа надлежен за вршење на работите на јавниот ред и мир.

(8) Доколку претпријатието од став (1) од овој член не им дозволува на овластените лица на Комисијата за заштита на конкуренцијата да ги вршат дејствијата од став (1) од овој член, овластените лица на Комисијата за заштита на конкуренцијата ќе ги извршат потребните дејствија и против волјата на претпријатието од став (1) од овој член, а со помош на претставниците на органот на државната управа надлежен за вршење на работите на јавниот ред и мир.

Известувања за утврдена фактичка состојба

Член 42

(1) Со цел на учесниците во постапката да им се даде можност да се изјаснат за фактите и околностите од значење за утврдување на фактичката состојба, Комисијата за одлучување по прекршок, пред закажување на усна расправа, на учесниците им доставува прелиминарно известување за дотогаш утврдената фактичка состојба.

(2) Учесниците во постапката имаат право писмено да се изјаснат по наводите содржани во известувањето од став (1) на овој член, да дадат забелешки и да предложат изведување на доказите со кои располагаат, а кои според нив се од значење за правилно утврдување на фактичката состојба, во рок од 15 дена од денот на приемот на известувањето.

(3) Пред донесувањето на конечната одлука во постапката, Комисијата за одлучување по прекршок на учесниците во постапката им доставува конечно известување за утврдената фактичка состојба.

(4) Доколку од фактите и околностите утврдени во текот на постапката произлегува дека е сторен прекршок предвиден со одредбите од овој закон, конечното известување за утврдена фактичка состојба од став (3) од овој член содржи и известување за видот и износот на прекршочната санкција која ќе се изрече, како и објаснување на околностите земени предвид при одмерување на истата.

(5) Учесниците во постапката имаат право писмено да се изјаснат по наводите содржани во известувањето од став (3) од овој член, во рок од 8 дена од денот на приемот на известувањето. Учесниците во постапката имаат право да предлагаат изведување на нови докази, само доколку не располагаат со истите во моментот на изјаснувањето од став (2) од овој член.

Преземање на обврски

Член 43

(1) По поведувањето на постапката од член 32 од овој закон, а најдоцна до доставувањето на конечно известување за утврдената фактичка состојба, лицето против кое е поведена постапка може на Комисијата за одлучување по прекршок да и понуди во определен рок преземање на обврски со кои би се надминало нарушувањето на конкуренцијата предизвикано со дејствија или пропуштање на дејствија од страна на лицето против кое е поведена постапка.

(2) Комисијата за одлучување по прекршок со заклучок нема да ги прифати понудените обврски од став (1) од овој член во случај на значително нарушување на конкуренцијата. Против овој заклучок не е дозволена жалба, ниту тужба за поведување на управен спор.

(3) Комисијата за одлучување по прекршок со заклучок ги прифаќа понудените обврски од став (1) од овој член доколку истите се доволни за надминување на нарушувањето на конкуренцијата предизвикано со дејствија или пропуштање на дејствија од страна на лицето против кое е поведена постапка. Заклучокот со кој се прифаќаат понудените обврски содржи опис на обврските, рок во кои истите треба да бидат исполнети и обврска на лицето против кое е поведена постапка да приложи докази дека обврските се исполнети. Против овој заклучок не е дозволена жалба, ниту тужба за поведување на управен спор.

(4) Пред да одлучи за прифаќањето односно неприфаќањето на понудените обврски, Комисијата за одлучување по прекршок објавува краток опис на предметот и на понудените обврски на веб страницата на Комисијата. Сите заинтересирани лица имаат право до Комисијата за одлучување по прекршок да поднесат писмени коментари и забелешки во рок од 15 дена од денот на објавувањето.

(5) Доколку се понудени обврски од став (1) од овој член, постапката пред Комисијата за одлучување по прекршок мирува до истекот на рокот определен во заклучокот од став (3) од овој член. Доколку по истекот на тој рок не бидат доставени докази дека обврските се исполнети, постапката пред Комисијата за одлучување по прекршок продолжува.

(5) Доколку Комисијата за одлучување по прекршок утврди дека не постојат законски услови за водење на постапка поради исполнување на преземените обврски од став (1) од овој член, ја запира постапката со заклучок против кој не е дозволена жалба. Против овој заклучок може да се поднесе тужба за поведување на управен спор пред надлежен суд во рок од 8 дена од денот на приемот на заклучокот.

Усна расправа

Член 44

(1) Комисијата за одлучување по прекршок ќе определи одржување на усна расправа ако тоа е потребно за утврдување на фактичката состојба.

(2) На усната расправа се повикуваат лицето против кое е поведена постапката и подносителот на барањето за поведување постапка, ако постапката е поведена по барање на правно или физичко лице.

(3) Покрај лицата од став (2) од овој член, на усната расправа може да се повикаат и други лица.

Решенија на Комисијата за одлучување по прекршок

Член 45

Откако Комисијата за одлучување по прекршок во целост ќе ја утврди фактичката состојба од значење за правилно одлучување, донесува:

(1) решение со кое утврдува дека лицето против кое е поведена постапката сторило прекршок предвиден со одредбите од овој закон и изрекува соодветна прекршочна санкција или

(2) решение со кое утврдува дека лицето против кое е поведена постапката не сторило прекршок предвиден со одредбите од овој закон.

Судска заштита во прекршочна постапка

Член 46

- (1) Решенијата на Комисијата за одлучување по прекршок се конечни. Против таквите решенија може да се поднесе тужба за поведување на управен спор пред надлежен суд.
- (2) Тужбата за поведување на управен спор од став (1) од овој член се поднесува во рок од 8 дена од денот на приемот на решението и истата го одлага извршувањето на решението.

Глава втора

УПРАВНА ПОСТАПКА

Примена на Законот за општата управна постапка

Член 47

Во постапките пред Комисијата за заштита на конкуренцијата се применува Законот за општата управна постапка, освен ако со овој закон не е поинаку определено.

Истражување во одделни сектори на економијата и одделни видови договори

Член 48

- (1) Ако постојат околности кои укажуваат на можноста конкуренцијата да биде нарушена, Комисијата за заштита на конкуренцијата може да спроведе истражување во определен сектор на економијата или за определен вид на договори во различни сектори на економијата.
- (2) Во текот на истражувањето, Комисијата за заштита на конкуренцијата може со заклучок да побара од претпријатијата да достават податоци во врска со нивната економско финансиска состојба, нивните деловни односи и врски, податоци за нивните статuti и одлуки, за бројот и идентитетот на лицата засегнати со таквите одлуки, како и други податоци од значење за истражувањето.
- (3) Заклучокот од став (2) од овој член содржи правен основ, цел на барањето, точно назначување на податоците кои се бараат и рокот за доставување на бараните податоци, како и тоа дека недоставување на информации во бараниот рок или доставување на неточни, нецелосни или податоци кои можат да ја доведат во заблуда Комисијата за заштита на конкуренцијата претставува прекршок, согласно член 61 од овој закон.
- (4) Против заклучокот од став (2) од овој член не е дозволена жалба, ниту тужба за поведување на управен спор.
- (5) Генералниот секретар на Комисијата за заштита на конкуренцијата може врз основа на податоците прибавени со истражувањата од став (1) од овој член да поднесе барање за поведување на прекршочна постапка до Комисијата за одлучување по прекршок.
- (6) Доколку некои од податоците од став (2) од овој член претставуваат деловна тајна, претпријатијата од став (2) од овој член се должни истите јасно да ги означат и да го назначат правниот основ за нивното означување како деловна тајна.
- (7) При доставувањето на податоци кои претставуваат деловна тајна, претпријатијата од став (2) од овој член се должни до Комисијата за заштита на конкуренцијата да достават еден примерок со вклучени податоци кои претставуваат деловна тајна (доверлива верзија) и еден примерок во кој ќе бидат избришани податоците кои претставуваат деловна тајна (недоверлива верзија).
- (8) Доколку претпријатијата од став (2) од овој член не постапат согласно став (7) од овој член и достават само доверлива верзија на бараните податоци, со означување на

податоците кои претставуваат деловна тајна, Комисијата за заштита на конкуренција ќе побара доставување и на недоверливата верзија на бараните податоци во рок од 3 дена од денот на приемот на податоците. Доколку претпријатијата во тој рок не достават недоверлива верзија на бараните податоци, Комисијата за заштита на конкуренцијата ќе смета дека доставените податоци не содржат податоци кои претставуваат деловна тајна.

Барање на податоци

Член 49

(1) При вршење на овластувањата утврдени со овој закон, Комисијата за заштита на конкуренцијата може со заклучок да побара од претпријатија да достават податоци во врска со нивната економско финансиска состојба, нивните деловни односи и врски, податоци за нивните статuti и одлуки, за бројот и идентитетот на лицата засегнати со таквите одлуки, како и други потребни податоци.

(2) При вршењето на дејствијата од став (1) од овој член, Комисијата за заштита на конкуренцијата постапува согласно член 48 став (3), (4), (5), (6), (7) и (8) од овој закон.

Прибавување докази на лице место

Член 50

(1) При вршење на овластувањата утврдени со овој закон, Комисијата за заштита на конкуренцијата може со заклучок да му наложи на определено претпријатие на овластените лица на Комисијата за заштита на конкуренцијата и на лицата кои по потреба ги придружуваат:

1) да им овозможи непречено да влезат во кои било деловни простории, земјиште или превозни средства на претпријатието од став (1) од овој член;

2) да им овозможи непречено да ги испитуваат книгите или другата документација без оглед на медиумот на кој истата се чува;

3) да им овозможи непречено да земат или задржат во која било форма копии или извадоци од тие книги или документација;

4) да им овозможи непречено привремено да ги земат и задржат книгите или другата документација за период потребен за копирање на истите, доколку нивното копирање не може да се изврши на лице место. За ваквото одземање и задржување, овластените лица на Комисијата за заштита на конкуренцијата издаваат писмена потврда во која се опишуваат одземените книги и друга документација и се назначува каде се пронајдени;

5) да им овозможи привремено да земат и задржат предмети, книги или друга документација за период потребен за утврдување на релевантните факти и докази кои произлегуваат од тие предмети, книги и документација, но не подолго од правосилното завршување на предметната постапка. За ваквото одземање и задржување, овластените лица на Комисијата за заштита на конкуренцијата издаваат писмена потврда во која се опишуваат одземените предмети, книги и друга документација и се назначува каде се пронајдени;

6) да им овозможи непречено да ги запечатат деловните простории и книгите или другата документација за период и во обем потребен за испитувањето, но не подолго од седум дена;

7) овластено лице или друг вработен во претпријатието да даде на записник објаснување за фактите или документите;

8) овластено лице или друг вработен во претпријатието да достави писмено објаснување за фактите или документите во определен рок;

9) да им овозможат непречено вршење други дејствија.

(2) При вршењето на дејствијата од став (1) од овој член, Комисијата за заштита на конкуренцијата постапува согласно член 41 став (2), (3), (4),(5),(6),(7) и (8) од овој закон.

Привремени мерки

Член 51

(1) Во итни случаи, кога постои ризик од сериозни и непоправливи штети за конкуренцијата, Комисијата за заштита на конкуренцијата може по службена должност со решение, а врз основа на своите првични сознанија за постоење на прекршок, да определи привремени мерки на претпријатието кое со своето однесување може да предизвика сериозни и непоправливи штети за конкуренцијата.

(2) Во решението од ставот (1) од овој член, Комисијата за заштита на конкуренцијата ќе наложи запирање на определни дејствија, исполнување на одредени услови или други мерки потребни за спречување на нарушување на конкуренцијата и ќе го определи времетраењето на мерките, кое треба да биде пропорционално и соодветно на целта која треба да се постигне со определените привремени мерки.

(3) Доколку е потребно и соодветно за спречување на нарушување на конкуренцијата, Комисијата за заштита на конкуренцијата може со решение да ги промени веќе определените мерки од став (2) од овој член и/или да го измени нивното времетраење.

Мерки за воспоставување на ефективна конкуренција

Член 52

(1) Во рок од 30 дена од денот на приемот на правосилното решение од член 45 став (1) точка 1) од овој закон, Комисијата за заштита на конкуренцијата може на сторителот на прекршокот со решение да му наложи потребни мерки на однесување и структурни мерки за отстранување на штетните последици од нарушувањето на конкуренцијата настанати со прекршокот и да определи рокови за нивно извршување.

(2) Пред донесување на решението од став (1) од овој член, Комисијата за заштита на конкуренцијата на сторителот на прекршокот му дава можност писмено да се изјасни за мерките и роковите од став (1) од овој член, во рок од 8 дена од денот на приемот на барањето за изјаснување.

(3) Решението од став (1) од овој член се донесува во скратена постапка.

Судска заштита во управна постапка

Член 53

(1) Решенијата на Комисијата за заштита на конкуренцијата донесени во управна постапка се конечни. Против таквите решенија на Комисијата за заштита на конкуренцијата може да се поднесе тужба за поведување на управен спор пред надлежен суд.

(2) Тужбата за поведување на управен спор се поднесува во рок од 30 дена од денот на приемот на решението и истата не го одлага извршувањето на решението.

Глава трета

ОПШТИ ОДРЕДБИ ЗА ПОСТАПКИТЕ ПРЕД КОМИСИЈАТА

Службена легитимација

Член 54

- (1) Службена легитимација по функција имаат Претседателот и членовите на Комисијата за заштита на конкуренцијата.
- (2) Службена легитимација за вршење на дејствијата од член 41 и 50 од овој закон имаат вработените во стручната служба.
- (3) Во службената легитимација од став (1) и (2) од овој член се утврдува службеното својство на имателите на легитимацијата како овластени лица на Комисијата за заштита на конкуренцијата и истата се должни да ја покажат на барање на странката.
- (4) Службената легитимација престанува да важи:
 - со престанок на функцијата Претседател, односно член на Комисијата за заштита на конкуренцијата;
 - со престанок на работниот однос во стручната служба на Комисијата за заштита на конкуренцијата;
 - со престанок на овластувањата за вршење на дејствијата од член 41 и 50 од овој закон.
- (5) Службената легитимација се одзема во случај на злоупотреба на истата.
- (6) Комисијата за заштита на конкуренцијата ја пропишува формата и содржината на службената легитимација и начинот на нејзиното издавање и одземање.
- (7) Актот од став (6) од овој член, Комисијата за заштита на конкуренцијата го објавува во “Службен Весник на Република Македонија”.

Користење на податоци

Член 55

Податоците прибавени во текот на постапката пред Комисијата за заштита на конкуренцијата или Комисијата за одлучување по прекршок може да бидат употребени само за постапки кои се водат согласно со одредбите од овој закон.

Увид во списите

Член 56

- (1) Странките во постапката пред Комисијата за заштита на конкуренцијата или учесниците во постапката пред Комисијата за одлучување по прекршок имаат право да извршат увид во списите на предметот и на свој трошок да извршат препис или да направат копија на целиот предмет или на одредени документи.
- (2) Увид во списите во постапка пред Комисијата за одлучување по прекршок се врши по приемот на прелиминарното известување од член 42 став (1) од овој закон.
- (3) Барањето за увид во списите се поднесува во писмена форма, а со заклучок го одобрува претседателот на Комисијата за заштита на конкуренцијата, односно претседателот на Комисијата за одлучување по прекршок, во зависност од тоа дали се води управна или прекршочна постапка.
- (4) Претседателот на Комисијата за заштита на конкуренцијата, односно претседателот на Комисијата за одлучување по прекршок со заклучокот од став (3) од овој член го определува датумот и часот на вршење на увидот кој треба да се изврши во рок од 15 дена од денот на приемот на барањето за увид во списите.
- (5) Учесниците во постапката немаат право да вршат увид, да извршат препис или да направат копија на предлог одлуките на Комисијата за заштита на конкуренцијата и Комисијата за одлучување по прекршок, записниците од седниците на Комисијата за заштита на конкуренцијата и Комисијата за одлучување по прекршок, аудио и аудио-

визуелни записи од седниците на Комисијата за заштита на конкуренцијата и Комисијата за одлучување по прекршок, интерни упатства и забелешки за предметот, како и кореспонденцијата и преписките помеѓу Комисијата за заштита на конкуренцијата и Европската Комисија или другите институции на Европската Унија, како и сите други документи кои претставуваат деловна или службена тајна, согласно член 57 од овој закон.

(6) Кога Комисијата за одлучување по прекршок ќе донесе заклучок за отфрлање на барањето поради немање законски услови за водење постапка согласно член 37 од овој закон, подносителот на барањето за поведување постапка има право да изврши увид во списите на предметот и на свој трошок да изврши препис или да направи копија на целиот предмет или на одредени документи.

(7) Подносителот на барањето за поведување постапка од став (6) од овој член нема право да врши увид, да изврши препис или да направи копија на предлог одлуките на Комисијата за одлучување по прекршок, записниците од седниците на Комисијата за одлучување по прекршок, аудио и аудио-визуелни записи од седниците на Комисијата за одлучување по прекршок, интерни упатства и забелешки за предметот, како и кореспонденцијата и преписките помеѓу Комисијата за заштита на конкуренцијата и Европската Комисија или другите институции на Европската Унија, како и сите други документи кои претставуваат деловна или службена тајна, согласно член 57 од овој закон.

(8) Против заклучокот за одбивање на барањето за увид во списите не е дозволена жалба, ниту тужба за поведување на управен спор.

Деловна или службена тајна

Член 57

(1) Претседателот и членовите на Комисијата за заштита на конкуренцијата, претседателот и членовите на Комисијата за одлучување по прекршок и вработените се должни да ја чуваат деловната или службената тајна без оглед на кој начин ја дознале. Обврската за чување на деловната или службената тајна трае пет години по престанокот на работниот однос во Комисијата за заштита на конкуренцијата или по престанокот на мандатот на Претседател или член на Комисијата за заштита на конкуренцијата.

(2) Лицата од ставот (1) од овој член не смеат во јавноста да даваат изјави со кои може да се наруши угледот на претпријатието, како и изјави за мерките што ги презеле, односно постапките што ги покренале во вршење на работите од своја надлежност, до нивна конечност освен ако не е во прашање објавување на општа информација.

(3) Под деловна тајна од ставот (1) од овој член се подразбира особено:

1) тоа што со закон и други прописи е определено како деловна тајна и

2) тоа што претпријатието ќе определи дека претставува деловна тајна, ако Комисијата за заштита на конкуренцијата или Комисијата за одлучување по прекршок го прифати таквото определување.

(4) Комисијата за заштита на конкуренцијата, односно Комисијата за одлучување по прекршок ќе прифати определување на податоци како деловна тајна доколку се работи за податоци кои имаат економска или пазарна вредност и чие откривање или употреба може да доведе до економска предност за други претпријатија.

(5) При оценка на податоците во смисла на став (4) од овој член, особено се применуваат следните критериуми:

1) обемот во кој податокот е познат надвор од претпријатието;

2) обемот во кој се преземени мерки за заштита на тајноста на податоците во претпријатието и

3) вредноста на податоците за претпријатието и неговите конкуренти.

(6) Како деловна тајна во смисла на одредбите од овој закон, по правило не се сметаат:

1)податоци кои се јавно достапни, односно кои јавно се објавуваат врз основа на друг пропис или одлука на органите на управување на претпријатието;

2) податоци постари од 5 години, независно од фактот дали биле сметани за деловна тајна;

3)приходите содржани во годишните финансиски и статистички извештаи кои не претставуваат деловна тајна, бидејќи истите се јавно објавени;

4)податоци и документација од одлучувачко значење за одлуките на Комисијата за заштита на конкуренцијата, односно Комисијата за одлучување по прекршок.

(7) Претпријатието е должно при доставување на податоци кои се определени како деловна тајна, определувањето на податоците за деловна тајна да го оправда со наведување на објективни причини.

Надомест на штета

Член 58

Доколку се предизвика штета со било кое дејствие кое претставува прекршок согласно одредбите од овој закон, лицето кое што ќе претрпи штета може да бара надомест согласно со закон.

ДЕЛ ПЕТТИ

ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ

Потешки прекршоци

Член 59

(1)Комисијата за одлучување по прекршок, на претпријатието, односно здружението на претпријатија, со решение ќе му изрече глоба во износ до 10% од вредноста на вкупниот годишен приход остварен во последната деловна година, изразена во апсолутен и номинален износ за која претпријатието или здружението на претпријатија има составена годишна сметка ако:

1) склучи забранет договор или на друг начин учествува во договор, одлука или усогласено однесување со кои се нарушува конкуренцијата во смисла на член 7 од овој закон;

2) стори злоупотреба на доминантна позиција во смисла на член 11 од овој закон;

3) не постапи по решение на Комисијата за заштита на конкуренцијата од член 51 од овој закон;

4) не постапи по решение на Комисијата за заштита на конкуренцијата од член 52 од овој закон;

Потешки прекршоци во постапка за оценка на концентрации

Член 60

(1) Комисијата за одлучување по прекршок на учесниците во концентрацијата кои имаат обврска да поднесат известување од член 15 од овој закон, со решение ќе им изрече глоба во износ до 10% од вредноста на нивниот вкупен годишен приход, пресметан согласно член 16 од овој закон, изразена во апсолутен и номинален износ, ако:

1) не поднесат известување за концентрацијата во согласност со член 15 од овој закон;

2) ја спроведат концентрацијата спротивно на член 18 став (1) од овој закон;

3) не постапи по решението донесено во согласност со член 18 став (3), член 19 став (3), член 20 став (1) точка 3), член 21 став (2) точка 3), член 22 став (2) и член 23 став (1) од овој закон;

4) спроведе концентрација за која со решение, донесено согласно со член 20 став (1) точка 4) и член 21 став (2) точка 2) од овој закон, е утврдено дека не е во согласност со одредбите на овој закон.

Полесни прекршоци

Член 61

(1) Комисијата за одлучување по прекршок, на претпријатието, односно здружението на претпријатија, со решение ќе му изрече глоба во износ до 1% од вредноста на вкупниот годишен приход остварен во последната деловна година, изразена во апсолутен и номинален износ за која претпријатието или здружението на претпријатија има составена годишна сметка, ако:

1) не постапи по заклучок на Комисијата за заштита на конкуренцијата или Комисијата за одлучување по прекршок за доставување на податоци во определениот рок, а во смисла на член 40, член 48 и член 49 од овој закон;

2) достави неточни, нецелосни или податоци кои можат да ја доведат во заблуда Комисијата за заштита на конкуренцијата или Комисијата за одлучување по прекршок, а во смисла на член 40, член 48 и член 49 од овој закон;

3) не постапи по заклучок од член 41 и член 50 од овој закон;

4) не овозможи непречен влез во кои било деловни простории, земјиште или превозни средства на определено претпријатие, а во смисла на член 41 став (1) точка 1) и член 50 став (1) точка 1) од овој закон;

5) не овозможи непречено испитување на книги или друга документација, а во смисла на член 41 став (1) точка 2) и член 50 став (1) точка 2) од овој закон;

6) не овозможи непречено земање или задржување на предмети, книги, друга документација, во која било форма копии или извадоци од книги или друга документација, а во смисла на член 41 став (1) точка 3), 4) и 5) и член 50 став (1) точка 3), 4) и 5) од овој закон;

7) не овозможи непречено запечатување, во смисла на член 41 став (1) точка 6) од овој закон и член 50 став (1) точка 6) од овој закон;

8) ги отпечати запечатувањата извршени согласно член 41 став (1) точка 6) од овој закон и член 50 став (1) точка 6) од овој закон;

9) овластено лице или друг вработен одбие да даде објаснувања за определени факти и околности, во смисла на член 41 став (1) точка 7) и 8) од овој закон и член 50 став (1) точка 7) и 8) од овој закон;

10) овластено лице или друг вработен даде неточни, нецелосни или податоци кои можат да ја доведат во заблуда Комисијата за заштита на конкуренцијата или Комисијата за одлучување по прекршок, во смисла на член 41 став (1) точка 7) и 8) од овој закон и член 50 став (1) точка 7) и 8) од овој закон и

11) не овозможи непречено вршење на други дејствија во смисла на член 41 став (1) точка 9) од овој закон и член 50 став (1) точка 9) од овој закон.

(2) Комисијата за одлучување по прекршок на учесниците во концентрацијата кои имаат обврска да поднесат известување од член 15 од овој закон, со решение ќе им изрече глоба во износ до 1% од вредноста на нивниот вкупен годишен приход, пресметан согласно член 16 од овој закон, ако во известувањето и прилозите кон известувањето, како и во дополнувањето на известувањето од член 15 од овој закон достави неточни или податоци кои можат Комисијата за заштита на конкуренцијата да ја доведат во заблуда.

Изрекување глоба на здруженија на претпријатија

Член 62

(1) Кога прекршокот е сторен од здружение на претпријатија, а се однесува на активностите на неговите членови, глобата нема да го надмине износот од 1% , изразена во апсолутен и номинален износ за полесни прекршоци, односно 10%, изразена во апсолутен и номинален износ за потешки прекршоци, од збирот на вкупниот годишен приход на секој член на здружението кој делува на релевантниот пазар.

(2) Кога на здружение на претпријатија му е изречена глоба за прекршок кој се однесува на активностите на неговите членови, а здружението не е ликвидно, истото е должно да прибави средства за плаќање на глобата од своите членови.

(3) Доколку здружението не ја плати глобата во рокот определен од Комисијата за одлучување по прекршок, органот надлежен за извршување на глобата ќе побара исплата на глобата директно од било кој од членовите на здружението чии претставници учествуваат во органите на одлучување на здружението.

(4) Откако органот надлежен за извршување на глобата ќе побара исплата на глобата од став (3) од овој член и имајќи ги предвид ограничувањето за висината на глобата од член 59 став (1) и член 61 став (1) од овој закон, а за да се обезбеди целосна исплата на истата, ќе побара исплата на остатокот од глобата од било кој член на здружението кој делува на релевантниот пазар.

(5) Органот надлежен за извршување на глобата нема да бара исплата на глоба согласно став (3) и (4) од овој член од претпријатијата кои ќе докажат дека не ја спровеле одлуката на здружението со која е сторен прекршокот, ниту пак биле свесни за нејзиното постоење.

Други прекршочни санкции

Член 63

(1) За прекршоците од член 59 став (1) и член 60 став (1) од овој закон, Комисијата за одлучување по прекршок на правно лице, покрај глобата може да му изрече и привремена забрана на вршење одделна дејност во траење од 3 дена до 30 дена.

(2) За прекршоците од член 59 став (1) и член 60 став (1) од овој закон, Комисијата за одлучување по прекршок на физичко лице покрај глобата може да му изрече и забрана на вршење професија, дејност или должност во траење од 3 дена до 15 дена.

Одмерување на глоба

Член 64

(1) При одмерување на глобата во предвид се земаат:

1) тежината на прекршокот;

2) времетраењето на прекршокот и

3) степенот на нарушеност на конкуренцијата и последиците предизвикани со прекршокот.

(2) Комисијата за одлучување по прекршок, при одмерување на глобата, најпрво определува основен износ на глобата, а потоа истиот го прилагодува, земајќи ги предвид олеснителните или отежнителните околности.

(3) Основниот износ на глобата по правило изнесува најмногу до 30% од приходот на сторителот на прекршокот остварен од дејноста која се врши на релевантниот пазар на кој е сторен прекршокот во последната целосна деловна година во која сторителот на прекршокот учествувал во истиот. Вака определениот износ се множи со бројот на годините во кои траел прекршокот.

(4) Износот определен во согласност со став (3) од овој член се прилагодува со земање предвид на олеснителни или отежнителни околности, како резултат на што истиот може да биде намален или зголемен.

(5) Олеснителни околности кои се земаат во предвид при одмерувањето на глобата особено се:

1) ако сторителот на прекршокот доставил доказ дека ги прекинал дејствијата кои претставуваат прекршок во моментот кога Комисијата за одлучување по прекршок повела прекршочна постапка, со исклучок кога се работи за прекршок од член 7 став (1) точка 1) од овој закон;

2) ако сторителот на прекршокот доставил доказ дека неговата вклученост во прекршокот е минимална и докаже дека за периодот кога бил учесник во забранет договор, всушност ја избегнувал неговата примена однесувајќи се конкурентски на релевантниот пазар;

3) ако сторителот на прекршокот ефективно соработувал со Комисијата за заштита на конкуренцијата или Комисијата за одлучување по прекршок, независно од примената на член 65 од овој закон (leniency).

(6) Отежнителни околности кои се земаат во предвид при одмерувањето на глобата особено се:

1) ако Комисијата за одлучување по прекршок утврдила дека е сторен прекршок предвиден со одредбите од овој закон, а сторителот на прекршокот продолжува да го врши прекршокот или повторува ист или сличен прекршок. Во овој случај, основниот износ од став (2) од овој член може да се зголеми до 100% за секој таков утврден прекршок;

2) ако сторителот на прекршокот одбивал да соработува или ја попречувал Комисијата за заштита на конкуренцијата или Комисијата за одлучување по прекршок во спроведувањето на постапката;

3) ако сторителот на прекршокот имал улога на водач или поттикнувач на прекршокот. Комисијата за одлучување по прекршок особено зема во предвид дали сторителот на прекршокот преземал дејствија насочени кон поттикнување на други претпријатија да земат учество во прекршокот и/или преземал било какви мерки на одмазда против други претпријатија со цел да ги присили на преземање дејствија кои претставуваат прекршок.

(7) Комисијата за одлучување по прекршок може да му го зголеми основниот износ на глобата на сторител на прекршок кој има особено големи приходи кои произлегуваат и од други дејности, а не само од дејноста која се врши на релевантниот пазар на кој е сторен прекршокот, заради постигнување на одвратувачки ефект на глобата.

(8) Комисијата за одлучување по прекршок може да го зголеми основниот износ на глобата на сторител на прекршок со цел глобата да го надмине износот поврзан со неоснованото збогатување кое настанало како последица од прекршокот, доколку е можно тој износ да биде пресметан.

(9) Комисијата за одлучување по прекршок може, по барање на сторителот на прекршок, а при одмерувањето на глобата, да ја земе во предвид неговата платежна неспособност, во посебен социјален и економски контекст. До намалување на глобата од оваа причина не може да дојде доколку се работи за финансиски загуби на сторителот на прекршокот, сторени со цел избегнување на плаќање на глоба. До намалување на глобата може да дојде единствено доколку сторителот приложи доказ дека глобата одмерена согласно со одредбите од овој член би ја загрозила економската способност на сторителот и би предизвикала неговиот имот да ја изгуби својата вредност.

Ослободување или намалување на глобата (leniency)

Член 65

(1) Со цел откривање на картели кои претставуваат прекршоци од член 59 став (1) точка 1) од овој закон, Комисијата за одлучување по прекршок по барање на претпријатие кое го

признало своето учество во картел ќе определи целосно ослободување од глобата, која по правило требала да му биде изречена на тоа претпријатие, ако истото:

1) прво приложи докази кои и овозможуваат на Комисијата за одлучување по прекршок да поведе прекршочна постапка или

2) прво приложи докази кои и овозможуваат на Комисијата за одлучување по прекршок веќе поведената прекршочна постапка да ја заврши со решение со кое се утврдува постоење на прекршок, доколку без таквите докази не можело да се утврди постоењето на прекршокот.

(2) Ако претпријатието кое го признало своето учество во картел кој претставува прекршок од член 59 став (1) точка 1) од овој закон не ги исполнува условите за целосно ослободување од глоба од став (1) од овој закон, глобата, која по правило требало да му биде изречена може да му се намали доколку до Комисијата за одлучување по прекршок достави дополнителни релевантни докази од одлучувачко значење за донесување на решение со кое се утврдува постоење на прекршок.

(3) Ослободувањето, односно намалувањето на глоба од став (1) и (2) од овој член ќе се примени доколку претпријатието кое бара ослободување односно намалување на глоба кумулативно ги исполнува следните услови:

- 1) Го прекине своето учество во картелот веднаш по поднесувањето на барањето за ослободување од глоба;
- 2) Соработува со Комисијата за одлучување по прекршок целосно, континуирано и потребните податоци ги доставува во најкус можен рок;
- 3) Не ги извести другите учесници во картелот за поднесување на барањето за ослободување од глоба ;
- 4) Пред поднесувањето на барањето за ослободување од глоба не го открие постоењето ниту содржината на истото, освен на органи кои се надлежни за санкционирање на картелот надвор од Република Македонија;
- 5) Да не уништува, прикрива или фалсификува релевантни докази со кои се утврдуваат факти од значење при одлучувањето на Комисијата за одлучување по прекршок.

(4) Комисијата за одлучување по прекршок нема да определи целосно ослободување од глоба на претпријатието од став (1) од овој член кое за времетраење на картелот презело мерки со кои принудило други претпријатија да учествуваат или да останат во истиот, но може да му определи намалување на глобата доколку тоа претпријатие ги исполнува условите од став (3) од овој член.

(5) Владата на Република Македонија, на предлог на Комисијата за заштита на конкуренцијата ги пропишува поблиските услови и постапката под кои Комисијата за одлучување по прекршок одлучува за ослободување или намалување на глобата.

Застареност

Член 66

(1) Прекршочна постапка не може да се поведе ниту да се води ако поминат:

- три години за прекршоци од членот 61 од овој закон и
- пет години за прекршоци од членовите 59 и 60 од овој закон.

(2) Роковите за застареност почнуваат да течат од денот на сторување на прекршокот. Ако се работи за продолжен или повторен прекршок, роковите за застареност почнуваат да течат од денот кога прекршокот престанал.

(3) Изречената прекршочна санкција не може да се изврши ако од денот на правосилноста на решението со кое се утврдува постоење на прекршок поминат две години.

(4) Застареност на прекршочното гонење и застареност на извршување на прекршочната санкција настанува во секој случај кога ќе измине двапати онолку време колку што според законот се бара за застареност на прекршочното гонење, односно за застареност на извршувањето на прекршочната санкција.

ДЕЛ ШЕСТИ

ОБЈАВУВАЊА

Одлуки и податоци што се објавуваат во "Службен весник на Република Македонија"

Член 67

(1) Во "Службен весник на Република Македонија" се објавуваат решенијата на Комисијата за заштита на конкуренцијата и на Комисијата за одлучување по прекршок од член 19 став (1) точка 2), член 19 став (3), член 20 став (1) точка 1), 2), 3) и 4), член 21 став (1), член 22 став (1), член 23 став (1), член 45, член 51 став (1) и член 52 став (1) од овој закон.

(2) Решенијата на Комисијата за заштита на конкуренцијата и Комисијата за одлучување по прекршок, како и пресудите, односно решенијата на судот се објавуваат на веб страницата на Комисијата за заштита на конкуренцијата.

(3) Објавениот текст на решението мора да ги содржи имињата на учесниците во постапката и основната содржина на решението.

(4) На веб страницата на Комисијата за заштита на конкуренцијата се објавуваат и известувањата за концентрациите со наведување на називите на учесниците, седиштето, основните деловни активности на учесниците, како и формата на концентрацијата, при што се повикуваат сите заинтересирани лица во рокот определен во известувањето да поднесат свои коментари, мислења и забелешки во врска со предметната концентрација.

(5) Податоците кои се деловна или службена тајна, во смисла на членот 57 од овој Закон, не се објавуваат.

ДЕЛ СЕДМИ

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ

Завршување на постапките кои се во тек

Член 68

(1) Започнатите постапки за утврдување на постоење на забранети договори, одлуки и договорена практика од член 7 од Законот за заштита на конкуренцијата (Службен весник на РМ бр. 4/05, 70/06 и 22/07) и злоупотреба на доминантна позиција од член 14 од Законот за заштита на конкуренцијата (Службен весник на РМ бр.4/05, 70/06 и 22/07) до денот на влегување во сила на овој закон ќе продолжат пред Комисијата за заштита на конкуренцијата, според Законот за заштита на конкуренцијата (Службен весник на РМ бр.4/05, 70/06 и 22/07).

(2) Започнатите прекршочни постапки до денот на влегување во сила на овој закон ќе продолжат пред Комисијата за одлучување по прекршок, според Законот за заштита на конкуренцијата (Службен весник на РМ бр.4/05, 70/06 и 22/07).

Подзаконски акти

Член 69

(1) Подзаконските акти предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од една година од денот на неговото влегување во сила .

(2) До денот на влегување во сила на актите од став (1) од овој член, се применуваат постојните прописи.

Континуитет на работење на Комисијата за заштита на конкуренцијата

Член 70

(1) Претседателот и членовите на Комисијата за заштита на конкуренцијата, именувани пред влегување во сила на овој закон, продолжуваат со работа до истекот на мандатот за кој се именувани.

Престанување на важност на закон

Член 71

Со денот на влегување во сила на овој закон, престанува да важи Законот за заштита на конкуренцијата (“Службен весник на Република Македонија” бр. 4/05, 70/06 и 22/07).

Влегување во сила

Член 72

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот од објавувањето во “Службен весник на Република Македонија”.